

SA Akademie vir Wetenskap en Kuns

Beursinligting

Naam en van:

Universiteit:

Meesters:

Doktoraal:

Postdok:

Studierigting:

**Titel van proefskrif of
Verhandeling:**

Datum van afhandeling:

Uitslag:

Gee asseblief 'n kort opsomming (500 woorde) van u studie en ook die uitkomst van u studie wat die Akademie op hul webblad kan plaas.

Die vertrekpunt in hierdie proefskrif is die konsepte van grensoorskryding en liminaliteit. Laasgenoemde term is vir die eerste keer deur Arnold van Gennep in sy werk *Les rites de passage* (1908) gebruik. Van Gennep (1960:166) identifiseer drie fases in die proses van grensoorskryding: die fase van afsondering, die liminale fase en die fase van integrasie. Volgens Van Gennep is *rites de passage* 'n noodsaaklike kenmerk van enige tipe oorgang en wys dit op die digotomie wat daar tussen stabiele en verbygaande strukture bestaan. In die voortdurend veranderende moderne samelewing word 'n toenemende strewe na 'n wêreld sonder grense bemerk. Tipies van die postmodernisme word konsepte van die filosofie met konsepte en metodes uit ander dissiplines vermeng. In die proefskrif word 'n oorsig van belangrike beskouings met betrekking tot die aard van topologiese, filosofiese en literêre grense gegee. Die teoretiese bespreking dien as vertrekpunt tot die analise, interpretasie en bespreking van die mate waarin, asook die wyses waarop, grensoorskryding in twee Afrikaanse prosatekste, naamlik *Alfabet van die voëls* (2011) deur S.J. Naudé en *Sondag op 'n voëlplaas* (2013) deur Johann Nell gedemonstreer word. Vanweë die ikonoklastiese aard van postmoderne literatuur is dit duidelik dat afgebakende grense verval – ook met betrekking tot literêre genres. Voorts is daar 'n vervaging tussen hoog- en laagkultuur. Aangesien die voortdurende ontwikkeling van literêre vorms die definiëring van duidelik afgebakende letterkundige genres bemoeilik, word die heersende neigings van vervloeiing in die gekose genres (die kortverhaalsiklus, die plaasroman, die dorpsroman, die stadsroman, sowel as die ontwikkelingsroman of Bildungsroman), as uitgangspunt geneem. In beide tekste is daar op die vlak van die storie ruimtelike, psigologiese en metafisiese grensoorskryding deur 'n liminale karakter (of karakters). As deel van die studie word daar nie slegs aandag geskenk aan verskillende vorme van grensoorskryding op storiëvlak nie. Daar word ook gefokus op die wyses waarop hierdie grensoorskryding in die verhaal en in die vertelproses voorgestel word. Deurdat die handelingsverloop rondom grensoorskrydende gebeurtenisse gestruktureer word, word daar by wyse van prosesse van vooruitgang en agteruitgang 'n narratiewe siklus bewerkstellig. Op die vlak van die storie staan grensoorskryding in 'n noue verband

met terrein-afbakening. In die proefskrif word aandag geskenk aan die wyses waarop die territorialiserende eienskappe van die refrein en voëls as komplekse metafore aangewend word. Hierdie metafore is nie bloot 'n ornamentele aspek van taal nie, maar deur die herhaalde voorkoms daarvan word dit prinsipiële skemas waardeur die karakters hul onderskeie leefwêrelde en hul aktiwiteite binne daardie leefwêrelde kan konseptualiseer. In postmoderne literatuur word grensoorskryding dikwels gedemonstreer deur 'n selfrefleksiewe betreding van die teks deur die skrywer. Die proefskrif ondersoek die wyses waarop die werklike outeur, deur middel van subtiële manipulerings, self as karakter in die literêre werk aanwesig is. Die verskillende vorme van grensoorskryding wat in beide Naudé en Nell se tekste gedemonstreer word, dien as bevestiging vir die idee dat die oorskryding of vervaging van grense om verskeie redes relevant is vir die postmoderne letterkunde en dat dit ook binne die Afrikaanse literatuur 'n belangrike tendens blyk te wees.

Uitkomstes (Artikels wat reeds gepubliseer is; almal saam met H.P van Coller)

- 2017 S.J. Naudé se *Alfabet van die voëls* (2011) – 'n hibried tussen die roman en die kortverhaalbundel (Deel 1). *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* Jaargang 57(2) Junie.
- 2017 S.J. Naudé se *Alfabet van die voëls* (2011) – 'n hibried tussen die roman en die kortverhaalbundel (Deel 2). *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* Jaargang 57(2) Junie.
- 2017 Wording: die rol van die numineuse en mistiek in *Sondag op 'n voëlplaas* (2013) deur Johann Nell. *LitNet Akademies* 28 November.